

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 โดยสรุปดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อการประเมินหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 ในองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบริบท ได้แก่ จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาวิชา
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียน การสอน สถานที่เรียนและงบประมาณ
3. ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร
4. ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 คน ประกอบด้วย ประชากร ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักเรียนที่กำลังศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 120 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 120 คนและผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 50 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 3 ฉบับ ดังนี้
- ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา
 - ฉบับที่ 2 แบบสอบถามนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน
 - ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความชัดเจนของภาษา รวมทั้งความครอบคลุมของเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2. นำเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 3 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน รวมทั้งหมด 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องได้เท่ากับ 1 แล้วจึงนำเสนอผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อคำถาม

3. นำเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ ไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 16 คน นักเรียน จำนวน 30 คน ผู้ปกครอง 30 คน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อนำผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามโดย การตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) (ติลปชัย นิลกรณ์, 2544, หน้า 77) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผู้อำนวยการสถานศึกษาเท่ากับ 0.98 แบบสอบถามครูผู้สอนเท่ากับ 0.98 แบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาเท่ากับ 0.98 แบบสอบถามนักเรียนเท่ากับ 0.97 แบบสอบถามผู้ปกครองเท่ากับ 0.97 และของผู้สำเร็จการศึกษาเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูล และดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยได้ นัดวัน เวลา และสถานที่พร้อมเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากการสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เกณฑ์การประเมินตัดสินความเห็นส่วนใหญ่ของกลุ่ม ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 10 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 90.00 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 วุฒิปริญญาโท 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี สถานภาพทางครอบครัวสมรสแล้ว มีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันระหว่าง 11 - 15 ปี ครูผู้สอน จำนวน 10 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70.00 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 วุฒิปริญญาโท 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 สถานภาพทางครอบครัวสมรสแล้ว มีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันมากกว่า 15 ปี และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 10 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.00 สถานภาพทางครอบครัวสมรสแล้ว

1.1.2 นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า เป็นนักเรียน จำนวน 120 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 120 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 84.30 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 9 – 12 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 71.42 ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 25 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

1.2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 50 คน อายุระหว่าง 13 – 16 ปี สถานภาพ นักเรียน 48 คน ประกอบอาชีพส่วนตัว 2 คน

2. ผลการประเมินด้านบริบท ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่าบริบทมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความคิดเห็น โดยรวมว่าบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแยก ประเด็นได้ดังนี้

2.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน

ส่วน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ มีความคิดเห็นจุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันและการศึกษาต่อ และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อจุดประสงค์ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ

2.2 โครงสร้างของหลักสูตร ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อโครงสร้างของหลักสูตรโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีให้มีความเชี่ยวชาญและมีการฝึกอบรมเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และผู้สำเร็จการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการศึกษาทางด้านเทคโนโลยี

2.3 เนื้อหาวิชาของหลักสูตร ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสม ส่วนผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านข้อเสนอแนะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาบางวิชาให้น้อยลง และควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาอย่างสม่ำเสมอ ครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงเนื้อหารายวิชาให้ครอบคลุม และควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาอย่างสม่ำเสมอ ส่วนนักศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมและควรจัดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่าปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความคิดเห็นของครูผู้สอน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่า ปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแยกประเด็นได้ดังนี้

3.1 คุณลักษณะของครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครู ว่ามีความเหมาะสม ส่วนครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครู โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็น ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านข้อเสนอแนะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มอัตราครูประจำสาขาวิชาเทคโนโลยี ครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มอัตราครูประจำที่มีความสามารถเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี คณะกรรมการสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มอัตราครูประจำที่มีความสามารถเฉพาะทางด้านเทคโนโลยี

3.2 คุณลักษณะของผู้เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนโดยรวมว่ามีความเหมาะสม ส่วนผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อ

คุณลักษณะของผู้เรียน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านข้อเสนอแนะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า รัฐบาลควรสนับสนุนการเปิดการศึกษาทางด้านเทคโนโลยีต่อทุกโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาซึ่งขาดปัจจัย เนื่องจากครอบครัวมีรายได้น้อยไม่มีโอกาสทางการศึกษา ได้ศึกษา ในโรงเรียนใกล้บ้าน เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะว่า ผู้เรียนควรมีความรับผิดชอบมากขึ้น และผู้เรียนควรมีความสนใจ และมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการสนับสนุนทุนการศึกษา และให้การส่งเสริมการเรียนทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น

3.3 สื่อการเรียนการสอน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการเรียนการสอนมีความพร้อม สื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพ แต่สื่อการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อสื่อการเรียนการสอนว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านข้อเสนอแนะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีสื่อการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีให้เพียงพอกับผู้เรียน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับผู้เรียน ควรมีสื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ ที่ทันสมัยและมากขึ้น ควรปรับปรุงดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานให้พร้อมใช้งานได้ดีตลอดเวลา

3.4 สถานที่เรียนและงบประมาณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อสถานที่เรียนว่ามีความเหมาะสม ต้องงบประมาณ ไม่มีความเหมาะสม ครูผู้สอน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อสถานที่เรียน โดยรวมว่าสถานที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นต่อสถานที่เรียน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และครูผู้สอนมีความคิดเห็น โดยรวมว่างบประมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านข้อเสนอแนะ ผู้อำนวยการสถานศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรสนับสนุนด้านงบประมาณให้มากขึ้น ครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะว่า สื่อการเรียนการสอนบางอย่างราคาแพง ควรได้รับการสนับสนุนในส่วนของงบประมาณในการจัดซื้อ และต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และ ควรจัดสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น ห้องเรียนควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

4. ผลการประเมินด้านกระบวนการ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อกระบวนการว่ามีความเหมาะสม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อกระบวนการของหลักสูตร โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแยก ประเด็นได้ดังนี้

4.1 การจัดการเรียนการสอน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่า มีความเหมาะสม ครูผู้สอน มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ในด้านข้อเสนอแนะ ครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่หลากหลาย ควรปรับปรุงระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนกับรายวิชาให้เหมาะสม นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่หลากหลาย ควรปรับปรุงระยะเวลาการจัด การเรียนการสอนกับรายวิชาให้เหมาะสม ควรเพิ่มชั่วโมงการปฏิบัติมากขึ้น ควรจัดเวลาหรือจัดให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัตินอกเวลาเรียน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนคอมพิวเตอร์ทุกห้องและทุกระดับชั้น ควรปรับปรุงวิธีสอน บางครั้งเครียดเกินไป และควรให้เด็กมีอิสระทางความคิด ครูควรมีสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น

4.2 การวัดและการประเมินผล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการวัด และการประเมินผลโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นต่อการวัดและการประเมินผลว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ในด้านข้อเสนอแนะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า มีการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีอยู่แล้ว การวัดและประเมินผลควรมีเกณฑ์กำหนดในการวัดและการประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ควรมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ควรประเมินคุณภาพของนักเรียนและบุคลากร

4.3 การบริหารหลักสูตร ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรว่ามีความเหมาะสม ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นต่อการบริหารหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ในด้านข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะ ว่าควรมีการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาเรียน

5. ผลการประเมินด้านผลผลิต ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อผลผลิตว่า มีความเหมาะสม ส่วนผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นต่อผลผลิตว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ นอกจากนี้แล้วผู้อำนวยการยังกล่าวถึงผลจากการที่ทางโรงเรียนได้ติดตาม นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา กับสถานประกอบการ ร้านค้า หน่วยงานต่าง ๆ ของทั้งรัฐบาลและท้องถิ่น ผลปรากฏว่าสถานประกอบการต่าง ๆ มีความคิดเห็นโดยรวมว่าด้านผลผลิตมีความเหมาะสมในระดับมาก

อภิปรายผล

ผลจากการประเมินหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านบริบท จากการประเมินผล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นโดยรวม ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีความคิดเห็น ดังนี้

1.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร ผลจากการประเมิน พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อจุดประสงค์ของหลักสูตรว่ามีความชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน ส่งเสริมความเจริญงอกงามของนักศึกษาในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ทั้งนี้ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงเป็นอย่างดีแล้ว มาใช้เป็นหลักสูตรของโรงเรียนจุดประสงค์ของหลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถประกอบอาชีพและศึกษาต่อได้ ทำให้เด็กค่อยไต่โอกาสเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อจุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกันว่าจุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรมีการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรชัดเจนดี สามารถนำไปปฏิบัติได้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน อีกทั้งการจัดหลักสูตรจัดตรงตามจุดประสงค์ของสาขาวิชา คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนามานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่ดีต่องาน และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต ดังที่ ปทีป เมฆาคณวุฒิ (2532, หน้า 7) กล่าวว่า การกำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจนจะทำให้สามารถนำไปใช้ได้ง่าย และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ทองรุ่งโรจน์ (2539, หน้า 120) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่าง พุทธศักราช 2532 งานวิจัยของ นิเทศสุขกิจ ทักษายัย (2541, หน้า 103) เรื่องการประเมินการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2536 สาขาวิชาการศึกษาโปรแกรมวิชาพลศึกษา ระดับปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) ในกลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ และงานวิจัยของ ชวชัย เทียนประทีป (2541, หน้า 78 - 79) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา

ศิลปหัตถกรรมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2530 งานวิจัยของ อำภา กุลธรรมโยธิน (2544, บทคัดย่อ) เรื่อง การประเมินหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน พุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา งานวิจัยของ เนาวรัตน์ อันทรบุตร (2544, บทคัดย่อ) เรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ งานวิจัยของยุวลักษณ์ เส้งหวาน (2545, หน้า 156 – 157) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยชุมชน ในวิทยาลัยพลศึกษา พบว่าจุดประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความชัดเจนทางภาษา สามารถปฏิบัติได้จริง สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน และการศึกษาต่อ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ ดังที่ สวัสดิ์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 211 - 212) ที่กล่าวไว้ว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีนั้น จุดประสงค์ของหลักสูตรจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการศึกษา อันได้แก่ พื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยาและธรรมชาติของความรู้ นอกจากนั้นยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและชาติ โดยมุ่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียนให้เจริญงอกงามทางสติปัญญา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม มีวินัยควบคู่กันไป อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2542, หน้า 165 – 169) ที่กล่าวว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม ส่งเสริมค่านิยมของสังคม มุ่งสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสังคม สนองความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมจุดประสงค์ของหลักสูตรระดับอื่น สามารถนำไปปฏิบัติได้

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร ผลจากการประเมิน พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อโครงสร้างของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสม เนื่องจาก รายวิชาต่าง ๆ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ล้วนตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ที่ต้องการจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีของสังคม สามารถปฏิบัติตัวอยู่ในสังคมได้ ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อโครงสร้างของหลักสูตรโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า รายวิชาบังคับที่กำหนดไว้เหมาะสม รายวิชาบังคับที่กำหนดไว้เป็นประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน เหมาะสม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการกำหนดรายวิชาเหมาะสมกับความจำเป็นในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการศึกษาต่อ โครงสร้างของหลักสูตรในปัจจุบัน สามารถผลิตนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนหลักสูตรไปทดลองฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด สามารถส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ตามกำหนดโครงสร้าง

ของหลักสูตร ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีความรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการศึกษาต่อได้ สอดคล้องกับงาน วิจัยของ ธวัชชัย เทียนประทีป (2541, หน้า 78 - 79) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาศิลปหัตถกรรมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2530 งานวิจัยของยุวลักษณ์ เสงี่ยม (2545, หน้า 156 - 157) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยพลศึกษา และงานวิจัยของ วิภาวดี ไพเมือง (2545, หน้า 84) เรื่องการประเมินหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมแสดงให้เห็นว่าในแต่ละหมวดวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ แต่เป็นที่น่าสังเกตรายการหมวดวิชาเลือกเสรี (10 หน่วยกิต) นักศึกษาเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนักศึกษาอาจจะเห็นว่าหมวดวิชาเลือกเสรี 10 หน่วยกิต น้อยหรือมากเกินไป

1.3 เนื้อหาวิชาของหลักสูตร ผลจากการประเมิน พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชาของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือการศึกษาต่อ เนื้อหาวิชาครบถ้วนและทันสมัย อีกทั้งยังมีการเสริมการเรียนการสอนด้านภาษา อันประกอบด้วย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ด้านวิชาชีพควบคู่กันกับด้านทักษะกระบวนการทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถนำไปศึกษาต่อหรือปฏิบัติงานได้จริง ครูผู้สอน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนรายการที่ ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชา สอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาวิชา มีประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการศึกษาต่อ เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิดและทักษะ เนื้อหาวิชาที่กำหนดสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ (2540, หน้า 119) เรื่องการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษสื่อสารธุรกิจ พุทธศักราช 2532 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม และงานวิจัยของ เนาวรัตน์ อันทรมุตร (2544, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ในด้านข้อเสนอแนะพบว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาบางวิชาให้น้อยลง ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุม ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาอย่างสม่ำเสมอและควรจัดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2542, หน้า

231 - 233) ได้กล่าวว่า เนื้อหาวิชาควรมีความรู้หลาย ๆ ประเภท มีความสอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ เชื่อถือได้และเป็นแก่นสารของความรู้ในวิชานั้น เพื่อไม่ให้มีเนื้อหามากเกินไปจนจำเป็น นอกจากนี้ยังต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 34 - 36) ได้กล่าวว่า การเลือกเนื้อหาวิชาจะต้องพิจารณาว่า เนื้อหาวิชานั้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ โดยพิจารณาความสัมพันธ์กับวิธีการ และกิจกรรมซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และวิธีการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก และมีเกณฑ์ในการกำหนดเนื้อหาวิชา คือ ความถูกต้อง ความสำคัญ ความสนใจของผู้เรียนและสามารถเรียนรู้ได้

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น จากการประเมินผล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็น ดังนี้

2.1 คุณลักษณะของครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของครู มีความเหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาตรงตามวิชาเอกที่โรงเรียนเปิดสอน และครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนด้านวิชาชีพได้ดี อีกทั้งยังได้รับการพัฒนาทั้งทางการฝึกอบรมและการศึกษาเพิ่ม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา รายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสอดคล้องกัน คือ ครูผู้สอนมีความสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เอาใจใส่ช่วยเหลือผู้เรียน ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญในวิชาที่สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 และงานวิจัยของ วราภรณ์ ติราชู (2542, หน้า 123) เรื่องการประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ (หลักสูตรปรับปรุงใหม่) พุทธศักราช 2537 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า ครูผู้สอนมีคุณลักษณะเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2532, หน้า 184) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพราะครูมีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูจะต้องมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของสังคม ครูจะต้องก้าวให้ทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ในด้านข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญญา ศิลสัตยาวงศ์ (2541, หน้า 157) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาเกษตรกรรม

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ของกรมอาชีวศึกษา และงานวิจัยของนรารัตน์ จันทร์ภิบาล (2546, หน้า 110) เรื่องการประเมินหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน สาขาคอมพิวเตอร์วิทยาลัยสารพัดช่าง พบว่า ควรให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมในวิชาที่สอน นอกจากนี้จากข้อเสนอแนะยังพบว่า ควรเพิ่มอัตราครูประจำที่มีความสามารถเฉพาะทางด้านพัฒนียการ ควรเพิ่มอัตราครูผู้สอนประจำให้มากขึ้น สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและนโยบายการปฏิรูปการอาชีวศึกษา กล่าวว่า บทบาทใหม่ของครูอาชีวศึกษา ต้องทำหน้าที่ทั้งด้านการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นครูที่ปรึกษา ต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูต้องแสวงหาความรู้ใ้รู้ เพื่อเป็นผู้ทันต่อความก้าวหน้าของวิชาและเทคโนโลยี ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนรารัตน์ พบลาภ (2540, หน้า 210) เรื่องการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดและดำเนินงานของวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า มีปัญหาขาดแคลนครูในสาขาวิชาชีพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541, หน้า 173) เรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 พบว่า จำนวนครูที่สอนมีน้อยเกินไป

2.2 คุณลักษณะของผู้เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมว่าคุณลักษณะของผู้เรียนมีความเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนมีความเอาใจใส่ในการเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีพื้นฐานความรู้เหมาะสมกับหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย พรมาลัยรุ่งเรือง (2543, หน้า 95) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างเคหภัณฑ์ พุทธศักราช 2535 สถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล และงานวิจัยของนรารัตน์ จันทร์ภิบาล (2546, หน้า 111) เรื่องการประเมินหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยสารพัดช่าง พบว่า คุณลักษณะของผู้เรียนมีความเหมาะสม ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของผู้เรียนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ที่จะศึกษาหลักสูตรได้ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครูผู้สอน และยังพบว่า ครูผู้สอน และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าควรซักถามครูผู้สอนทุกครั้งที่ไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง ในด้านข้อเสนอแนะ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนเสนอแนะว่า ผู้เรียนควรมีความรับผิดชอบมากขึ้น ผู้เรียนควรมีความสนใจและมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น ส่วนนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความต้องการทุนการศึกษาและการแต่งกายเหมือนเด็กอาชีวศึกษา

2.3 สื่อการเรียนการสอน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนมีความพร้อม สื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพ แต่สื่อการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนการสอนมีจำนวนน้อยไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้ทั่วถึง และบางส่วนเป็นสื่อที่เก่า

ล้ำสมัย อีกทั้งงบประมาณที่สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนมีน้อย ทำให้ไม่สามารถจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับผู้เรียนได้ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยรรยงค์ ตัตุรุควัม (2543, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างก่อสร้างและงานวิจัยของวิชัย พรมาลัยรุ่งเรือง (2543, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างเทคนิค พุทธศักราช 2535 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนที่ใช้อยู่มีความเพียงพอ และ สื่อการเรียนการสอนยังสามารถช่วยให้เรียนรู้ได้ดี ในด้านข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับผู้เรียน ควรมีสื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ ที่ทันสมัยและมากขึ้น ควรปรับปรุงดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานให้พร้อมใช้งานได้ดีตลอดเวลา ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนให้ดีมีคุณภาพและสามารถให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ได้นั้น การสอนแบบการอธิบายและบรรยายอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจได้อย่างต้องแท้ ต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัย เพื่อดำยทอดความรู้ความเข้าใจต่าง ๆ ดังที่ จริยา เหนียวเจलय (2543, หน้า 17 – 18) กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ง่ายขึ้น ประหยัดเวลา สื่อการเรียนการสอนช่วยถ่ายทอดความรู้ฝึกความคิดเห็นระหว่างครูและผู้เรียน ช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องราวที่ครูสอนได้อย่างรวดเร็ว และจำได้อย่างถาวรโดยสิ้นยาก สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนรู้จักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และสื่อการเรียนการสอนมีบทบาท คือ 1) ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น 2) ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ในปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนด 3) ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน 4) ช่วยให้ผู้เรียนจำ สร้างความประทับใจ การเรียนรู้มีความคงทน 5) ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหา 6) ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนรู้ได้ยาก เพราะทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ทำสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ช้าลง ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงช้าให้ดูเร็วขึ้น ทำสิ่งที่ใหญ่มากให้ย่อขนาดลง ทำสิ่งที่เล็กมาขยายขนาดขึ้น นำอดีตมาศึกษาได้ และนำสิ่งที่อยู่ไกลหรือลึกลับมาศึกษาได้ สอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2542, หน้า 286) กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะหรือสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ทักษะ และเจตคติ ตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

2.4 สถานที่เรียนและงบประมาณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่าสถานที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและเพียงพอ สภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนมีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพราะห้องเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมทำให้การจัดการเรียนการสอนสามารถจัดกิจกรรม

ต่าง ๆ ได้ ส่วนในด้านงบประมาณมีความคิดเห็นว่าไม่เหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่สนับสนุนให้มีการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในส่วนของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรส่วนใหญ่เป็นค่าวัสดุฝึก ส่วนในด้านครุภัณฑ์ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต้องงบประมาณโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการการใช้งบประมาณมีความสะดวกและรวดเร็ว ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านข้อเสนอแนะ พบว่า ควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น และต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนในด้านสถานที่เรียน ครูผู้สอน นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมว่าสถานที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ ทะสุนทร (2540, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง พุทธศักราช 2536 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ กรมอาชีวศึกษา งานวิจัยของวิชัย พรมาลัยรุ่งเรือง (2543, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างเทคนิค พุทธศักราช 2535 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และงานวิจัยของ นรารัตน์ จันทรภิบาล (2546, หน้า 112) เรื่องการประเมินหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน สาขาคอมพิวเตอร์วิทยาลัยสารพัดช่าง พบว่า สถานที่เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังที่ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2545, หน้า 189) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพพร้อมกับการจัดเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์มีอิทธิพลต่อสติปัญญา สังคมและอารมณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในความคิดเห็นของครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา รายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสอดคล้องกัน คือ อาคารสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความพร้อม ทั้งนี้ เพราะครูผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาพึงพอใจกับอาคารเรียนที่ใช้เรียนเป็นอย่างดี รายการที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ การใช้บริการห้องเรียนภาคปฏิบัติมีความสะดวก ซึ่งขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในความคิดเห็นของนักศึกษา คือ จำนวนห้องเรียนเพียงพอ สภาพห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนเหมาะสม สอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ว่าควรมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์แยกต่างหากจากนักศึกษาสายสามัญ ควรจัดสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น ห้องเรียนควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

3. ด้านกระบวนการ จากการประเมินผลผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็น ดังนี้

3.1 การจัดการเรียนการสอน ผลจากการประเมิน พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาชีพ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วน มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร แนวนบุตร (2540, บทคัดย่อ) เรื่องรายงานการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยชุมชน พุทธศักราช 2538 ในวิทยาลัยพลศึกษา และงานวิจัยของ อาภาภรณ์ รักความสุข (2546, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ และงานวิจัยของ ยุวลักษณ์ เส่งหวาน (2545, หน้า 156 – 157) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยชุมชน ในวิทยาลัยพลศึกษา พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า โดยรวมการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี กล่าวคือ ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอน ดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ มีความสามารถถ่ายทอดความรู้เป็นอย่างดี มีการใช้สื่อในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนก็คือครูผู้สอน ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 28 – 30) ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ การเอาใจใส่ต่อการสอนของครู การสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการ สอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2545, หน้า 19) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครู ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ การวัดและประเมินผล จิตวิทยาการสอน ตลอดจนทั้งปรัชญาการศึกษา ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และเมื่อศึกษารายละเอียดพบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ครูผู้สอนยังให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมียุทธศาสตร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพราะเทคโนโลยีก้าวไกลไปจากเดิมมาก ส่วนในการจัดการเรียนการสอนยังมีสื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลาย เนื่องจากงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างไม่พอเพียง สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรมีสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น นอกจากนี้แล้วควรเพิ่มชั่วโมงการปฏิบัติมากขึ้น ควรจัดเวลาหรือจัดให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัตินอกเวลาเรียน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนคอมพิวเตอร์ทุกห้อง และทุกระดับชั้น ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาเรียน ควรปรับปรุงวิธีสอน บางครั้งเครียดเกินไป และควรให้เด็กมีอิสระทางความคิด

3.2 การวัดและการประเมินผล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและ คณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นว่าการวัดและการประเมินผลมีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพราะมีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดและประเมินผลชัดเจนตามระเบียบของหลักสูตร การวัดและ ประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลาย มีความยุติธรรม วัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ วัดและ ประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จ การศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่าการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะมีเกณฑ์และแนวการประเมินชัดเจนทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย มี ความยุติธรรม ใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลได้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการวัดผล อย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล มีการแจ้งผลการวัดและประเมินผลให้ทราบ เพื่อปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียน ของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ ศศิธรโรจนชัย (2540, บทคัดย่อ) เรื่องการ ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาคหกรรมศาสตร์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2534 สาขาวิชาอุตสาหกรรมอาหาร สาขางานเฉพาะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สถาน บันเทศโนโลยีราชมงคล พบว่าการวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนในการกำหนด เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนมีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางหลักเกณฑ์การวัดและ ประเมินผลการเรียน ดังที่ธารง บัวศรี (2542, หน้า 257 - 282) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ประเมิน ค่าและตัดสินใจว่าผลที่เกิดจากการเรียนการสอนเป็นอย่างไร เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ ตลอดจนเจตคติ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ วิธีการประเมินผลนั้นจำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัดผลหลาย ๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ การฝึก ปฏิบัติ ทักษะ ค่านิยม ความสนใจ การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หลาย ๆ ด้าน แต่การประเมินผลทั้งหลายก็ควรจะมีการกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจนว่าจะประเมิน อะไร ต้องการให้ได้สิ่งใดจากการประเมิน ตลอดจนระยะเวลาและข้อจำกัดว่าจะกระทำได้ตาม ชัดความสามารถ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน และผู้สำเร็จ การศึกษา มีความคิดเห็นรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดสอดคล้องกัน คือ ผู้เรียนมีโอกาส ประเมินการสอนของครู ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้าน ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ควรประเมินคุณภาพของผู้เรียน และบุคลากร สอดคล้องกับ สมาน ชาดิยานนท์ (2542, คำนำ) กล่าวว่า การประเมินผลจาก สภาพจริงเป็นวิธีการวัดประเมินผลที่ต้องการตอบสนองการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน การแก้ปัญหา การปฏิบัติจริง ตลอดจนความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การประเมินผลจากสภาพจริงจะเป็น

แนวทางให้ได้ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ และสนองความต้องการของหลักสูตรและสังคม

3.3 การบริหารหลักสูตร ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสม ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาพาณิชยกรรม มีการวางแผนล่วงหน้าอย่างดี ตั้งแต่การจัดเวลาเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารหลักสูตรอย่างเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการพัฒนาความรู้ทักษะและเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ และมีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ อันทะบุตร (2544, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และงานวิจัยของชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541, หน้า 173) เรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอีสต์แฮมป์ตัน (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 พบว่า การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535, หน้า 29 – 30) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง กระบวนการหนึ่งของวงจรการพัฒนาหลักสูตร มีการประสานงาน มีการดำเนินการตามแผนงานต่าง ๆ เช่น การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความพร้อม อยู่เสมอและต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ในด้านข้อเสนอแนะพบว่าควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

4. ด้านผลผลิต จากการประเมินผล ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสม ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ดังนี้

4.1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีการฝึกทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และมีคุณลักษณะที่ดี มีความรู้ความสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ส่วนครูผู้สอน นักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลทั่วไป สามารถปรับตัวอยู่ในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรู้และทักษะบรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการศึกษาต่อ มีความตรงต่อเวลา เชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์โดยใช้เหตุผล ยอมรับ

ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และรู้จักเสียสละ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูลักษณ์ เสงี่ยม (2545, หน้า 166 – 167) เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัย พลศึกษา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพและบุคลิกภาพเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งสามารถนำ ความรู้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อได้ ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ ศศิธรโรจน์ชัย (2540, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินผลหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาคหกรรมศาสตร์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2534 สาขาวิชาอุตสาหกรรมอาหาร สาขางานเฉพาะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และงานวิจัยของ พระจุพร สิทธิสุนเนิน (2543, บทคัดย่อ) เรื่องการประเมินหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตมีคุณภาพ มีคุณลักษณะทางวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถใน การศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผู้อำนวยการได้ กล่าวถึงผลจากการที่โรงเรียนได้ติดตามการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาและผู้สำเร็จ การศึกษา ระยะเวลา 1 ภาคเรียน กับสถานประกอบการ ร้านค้า หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของ รัฐบาล และท้องถิ่น ผลปรากฏว่า โดยรวมสถานประกอบการต่าง ๆ มีความพอใจ และมีความ คิดเห็นว่าด้านผลผลิตมีความเหมาะสมในระดับมาก เช่น เรื่องการแต่งกายสุภาพเรียบร้อยและถูก ระเบียบ ตรงต่อเวลา และมาปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติงานตามคำสั่ง และวางตนอยู่ใน ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต รักษาความลับของสถานประกอบการ มีทัศนคติที่ดีต่องานและหน่วย ฝึกงาน มีความตั้งใจ อดทน และขยันขันแข็งในการทำงาน ปฏิบัติงานถูกต้องตามลักษณะงาน สามารถปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด มีความรอบคอบในการทำงาน รู้จักใช้ วัสดุอย่างประหยัด ผลงานได้มาตรฐาน ทำงานได้ถูกต้องตามขั้นตอน รู้จักใช้เครื่องมืออุปกรณ์ ต่าง ๆ อย่างถูกต้องและระมัดระวัง มีน้ำใจ ให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี คำนึงถึง ความปลอดภัยในการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม สภาพอ่อนนุ่ม ยกเว้นกรณี สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการทำงานได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถแสดง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ดี มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นสิ่งที่โรงเรียนต้อง ทบทวนเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3 และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีดังนี้

1.1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เป็นหลักสูตรที่ดี เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เด็กค่อยโอกาสทางการศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้ รัฐบาลควรสนับสนุนให้เปิดหลักสูตรนี้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร ควรมีหลักสูตรที่มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย

1.3 เนื้อหาวิชา ควรปรับปรุงเนื้อหาบางวิชาให้เหมาะสม ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาอย่างสม่ำเสมอ

1.4 คุณลักษณะของครู ควรเพิ่มอัตราครูประจำที่มีความสามารถเฉพาะทางด้าน

1.5 คุณลักษณะของผู้เรียน ผู้เรียนควรสนใจตั้งใจเรียน และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ควรมีการสนับสนุนทุนการศึกษา

1.6 สื่อการเรียนการสอน ควรมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และเพียงพอกับผู้เรียน ควรปรับปรุงดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้สำนักงานให้พร้อมใช้งานได้ดีตลอดเวลา

1.7 สถานที่เรียนและงบประมาณ ควรมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ห้องเรียนควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ควรจัดสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้น และต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

1.8 การจัดการเรียนการสอน ควรใช้สื่อในการเรียนการสอนที่หลากหลาย ควรปรับปรุงระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนกับรายวิชาให้เหมาะสม ควรเพิ่มชั่วโมงการปฏิบัติมากกว่านี้ ควรจัดเวลาหรือจัดให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานนอกเวลาเรียน ควรให้ผู้เรียนได้เรียนคอมพิวเตอร์ทุกห้องและทุกระดับชั้น ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาเรียน ควรปรับปรุงวิธีสอน บางครั้งเครียดเกินไป และควรให้เด็กมีอิสระทางความคิด

1.9 การวัดและการประเมินผล ควรประเมินตามสภาพจริงและควรประเมินคุณภาพของผู้เรียนและบุคลากร

1.10 การบริหารหลักสูตร ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ควรมีการพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ ควรเพิ่มชั่วโมงการปฏิบัติมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 อย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและสภาพสังคมปัจจุบัน

2.2 ควรการประเมินหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยเก็บ ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ครู นักเรียน ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บังคับบัญชาใน หน่วยงานหรือสถานประกอบการ

2.3 ควรการประเมินหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยเก็บ ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการวิเคราะห์จากผลการเรียน

2.4 ควรมีการวิจัยความคิดเห็นด้านทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียน การสอนของครูผู้สอน

2.5 ควรมีการวิจัยและติดตามผล ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และไปศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการศึกษา ต่อและสภาพการจ้างงาน